

613

Villa/Hjem/Fritidshusforsikring

Forsikringsvilkår av 1.8.2011

Erstatter vilkår av 1. august 2006

Forsikringsvilkår av 1.8.2011

I tillegg til disse vilkår gjelder:

- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særskilte vilkår
- 600 - Generelle vilkår av 1.8.2011
- 698 - Naturskadevilkår
- LOV-1989-06-16-69 om forsikringsavtaler (FAL) i den utstrekning den ikke er fraveket i vilkårene
- LOV-1989-06-16-70 Naturskadeforsikringsloven
- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særskilte vilkår gjelder foran vilkårene.

A) VILLA/HJEM/FRITIDSHUSFORSIKRING

Innhold

1. Hvem forsikringen gjelder til fordel for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Hva forsikringen omfatter
4. Hvilke skader forsikringen gjelder for og hvilke begrensninger som gjelder
5. Skadeoppgjørsregler
6. Egenandeler
7. Skjønn
8. Forhold til pantaver, konkursbo, nye eiere og lignende
9. Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette
10. Merverdiavgift
11. Andre bestemmelser

1. Hvem forsikringen gjelder til fordel for

1.1. Forsikringen gjelder til fordel for forsikringstaker, forsikringstakers ektefelle/samboer, egne/samboers barn og andre medlemmer av den sikredes faste husstand. Ektefelle er den person den ansatte er lovformelig gift med. Tilsvarende gjelder for registrert partnerskap. Med samboer menes person den ansatte lever sammen med i ekteskaplignende forhold.

Medlemmer av et bokollektiv regnes ikke som en fast husstand.

1.2. Ved forsikring av fast eiendom gjelder forsikringen også for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen. Forsikringen gjelder ikke for tinglyste, registrerte rettigheter i forsikret innbo og løsøre. (FAL § 7-1, 3. ledd er fraveket.)

For punkt 1.1. og 1.2 gjelder:

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan Selskapet forhandle med forsikringstageren og utbetale erstatning til han med bindende virkning for medforsikrede, med mindre Selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

1.3. Forsikringen faller bort hvis de ting forsikringen er knyttet til skifter eier. Selskapet svarer likevel for forsikringstilfelle som inntreffer innen 14 dager etter eierskiftet, men dette gjelder ikke når den nye eier har tegnet forsikring.

2. Hvor forsikringen gjelder

2.1. Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

2.2. Forsikringen gjelder innenfor Norden

- For ting, penger og verdipapirer som er midlertidig, men ikke lenger enn 2 år, utenfor forsikringsstedet
- Ved flytting og på nytt bosted
- For ting som skal selges

2.3. Naturskadeforsikringen gjelder i Norge

2.4. Yrkesløsøre og varer gjelder i bygning på forsikringsstedet

3. Hva forsikringen omfatter

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er begrenset til å omfatte skade ved brann, begrenses vilkårets punkt 4 tilsvarende til å gjelde punktene 4.1 – 4.3.2 og punktene B) Ansvar, C) Rettshjelp og D) Yrkeskadeforsikring gjelder ikke.

3.1. Bygninger som spesifisert i forsikringsbeviset

Til bygning medregnes bygningens fundamenter. Bygningens kunstneriske utsmykking medregnes ikke.

Når bygning er forsikret, omfatter forsikringen også:

3.1.1. Utvendig rør og ledninger, tanker, drenskum som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygningen frem til offentlig ledning, brønn eller gasstank.

3.1.2. Hageanlegg m.m.

Hageanlegg, utvendig vannbasseng med tilhørende ledninger, gjerde og flaggstang.

Erstatningen er begrenset med til sammen kr 50 000.

Forsikringen omfatter ikke brygge, kaianlegg og lignende.

3.1.3. Riving, rydding og bortkjøring

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.

3.1.4. Tap av leieinntekt m.m.

Tap av husleieinntekt og tap ved at egen bolig ikke kan brukes som følge av skade, beregnes etter punkt 5.5.1 og 5.5.2.

3.1.5. Påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret i Selskapet når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til

bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, jfr. Punkt 5.5.3.

Kravet må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan- og Bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

- Til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen
- Til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning
- Som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Erstatningen er begrenset til kr 150 000.

Erstatningsberegning, se punkt 5.3.4.

3.1.6 Prisstigning

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre bygningen beregnes etter punkt 5.5.1.

3.2 Innbo og løsøre med den forsikringssum som er spesifisert i forsikringsbeviset, samt

- Inntil kr 10 000 for løse deler og løst tilbehør til privat motorkjøretøy
- Gressklipper, snø- og jordfreser eller lignende som ikke kan kjøre fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg
- Inntil kr 10.000 for hver fritidsbåt inntil 15 fot og hver påhengsmotor inntil 10 hk
- Inntil kr 10 000 for hver tilhenger til person- eller varebil
- Hangglider og paraglider
- Kano, kajakk og seilbrett
- Til sammen inntil kr 25 000 for yrkesløsøre og varer i bygning på forsikringsstedet
- Inntil kr 16 000 for hobbyveksthus

Forsikringen omfatter ikke motorkjøretøy, fastmontert tilbehør, dekk og felger til motorkjøretøy.

Når innbo og løsøre er forsikret, omfatter forsikringen også:

3.2.1 Penger og verdipapirer.

Erstatningen er begrenset med til sammen kr 10 000. Innbo og løsøreforsikring tilknyttet fritidsbolig omfatter ikke penger og verdipapirer.

3.2.2 Rydding og bortkjøring

Utgifter til rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.

3.2.3 Merutgifter ved opphold utenfor bolig

Nødvendige merutgifter til opphold utenfor den faste bopel ifølge Folkeregisteret, når denne er ubeboelig som følge av skade. Dekningen gjelder også for student som forsikring på studiestedet.

Ekstraavgifter utover en uke skal avtales med Selskapet på forhånd.

Erstatningen er begrenset til kr 40 000 og beregnes etter punkt 5.5.3.

3.2.4 Flytte- og lagringsutgifter ved nødvendig flytting etter skade

3.2.3 Prisstigning

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skade.

Erstatningsberegning, se punkt 5.5.1.

3.2.4 Rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.m.

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, fotografier, film, videogrammer, samt data og dataprogrammer.

Erstatningen er begrenset med til sammen kr 10.000.

Forsikringen omfatter ikke utgifter til reise og opphold i forbindelse med rekonstruksjonen.

3.2.5 Bygningsmessig tilleggsinnredning bekostet av sikrede i leid eller sameiet bolig.

Tap som sikrede lider ved skade på bygningen dersom tilleggsinnredningen ikke lenger kan brukes fordi

- Leiekontrakten opphører som følge av skade på bygningen med hjemmel i lov eller av samme grunn er lovlig oppsagt av utleier eller
- Innredningen ikke blir utbedret som ledd i bygningsskadens utbedring.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000.

4. Hvilke skader forsikringen gjelder for og hvilke begrensninger som gjelder

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL).

Selskapet svarer for:

4.1. Brann

Forsikringen gjelder for skade ved

- Brann, d.v.s. ild som er kommet løs
- Plutselig nedsoting
- Eksplosjon

Unntatt er:

- Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann
- Selskapet svarer ikke for ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme og heller ikke for sviskade ved gnister eller glør fra ildsted eller ved tobakksrøking eller lignende
- Sprekker og setninger som skyldes en serie med sprengninger.

Sikkerhetsforskrift:

Bygningen skal ha

- Minst en røykvarsler plassert slik at den høres tydelig på soverom når dører er lukket
- Husbrannslange eller 6 kgs ABE -pulverapparat som kan benyttes i alle rom.

4.2. Lynnedslag og elektrisk fenomen

Forsikringen gjelder for skade ved

- Lynnedslag og elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning, også som følge av lyn og tordenvær
- Brudd på elektrisk ledning.

Spesiell erstatningsberegning, se punkt 5.6.

4.3. Naturulykke

Forsikringen gjelder for skade ved.

4.3.1 Naturulykke, se egne naturskadevilkår

4.3.2 Naturulykke, se egne naturskadevilkår som rammer antenner og markiser alene når

- Antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet til bygning eller fundamentert på bakken
- Markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning.

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.3.3 Vind svakere enn storm

Forsikringen gjelder for skade som inntreffer plutselig ved vind svakere enn storm.

Unntatt er:

- Skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskalliger og lignende
- Skade ved vann, snø, sand og lignende som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en bygningsskade som er erstatningsmessig etter punkt. 4.3.1
- Skade på veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende
- Skade ved sopp, råte eller bakterier.

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.3.4 Snøtyngde og takras

Forsikringen gjelder for skade ved

- Snøtyngde og snøpress på bygning
- Ras på eller av tak

Unntatt er

- Skade på veksthus og beplantning
- Skade ved sopp, råte eller bakterier

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.4. Skade ved rørbrudd, gass, vann og annen væske

Forsikringen gjelder for skade ved

4.4.1 Bruddskade på bygnings rørledning for gass, vann og annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereder eller -beholder, oljetank, septiktank, pumper, drengum, fyrkjele og lignende.

Unntatt er:

- Skade på drengledning
- Skade på takrenne, utvendig nedløp, taksluk for innvendig nedløp
- Utgifter til tining av utvendig ledning
- Skade på infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft
- Skade ved sopp, råte eller bakterier.

Spesiell erstatningsberegning, se punkt 5.6.4.

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.4.2 Skade ved utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr ved

- Brudd eller lekkasje
- Oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr

Unntatt er:

- Skade ved oversvømmelse fra gulvsluk gjennom utett gulv eller oppfanger rundt sluk
- Skade i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann
- Skade ved sopp, råte og bakterier
- Skade ved vann som trenger inn i bygning utenfra, også gjennom avløpssystemet, med mindre skaden er dekket etter punkt 4.4.3 nedenfor.

Tap av gass, vann eller annen væske erstattes med høyst kr 10 000.

4.4.3 Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.

Unntatt er skade ved sopp, råte eller bakterier.

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.4.4 Oversvømmelse eller lekkasje fra akvarium eller vannseng

Unntatt er skade ved sopp, råte eller bakterier.

4.4.5 Utstrømming fra brannslukkingsapparat

Sikkerhetsforsikt

For å unngå frostskafer skal sikrede sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg. Ved nedtapping må sikrede først kontrollere at stoppekran er tett.

4.5. Tyveri og skadeverk. Forsikringen gjelder for skade ved:

4.5.1. Skade ved tyveri av bygningsdeler, gjerde og flaggstang samt plutselig skadeverk i eller på bygning, gjerde og flaggstang.

4.5.2. Tyveri av innbo og løsøre i bygning Forsikringen omfatter også plutselig skadeverk i forbindelse med innbrudd. I tillegg erstattes bygningssskade ved innbrudd i leid eller sameiet bolig med inntil kr 16 000.

Følgende begrensninger gjelder:

- Tyveri fra bod med adgang fra felles kjeller, loft, garasje og annet fellesareal erstattes med inntil kr 25 000
- Sykkel: Se punkt 6.2.

Unntatt er:

- Tyveri i fellesrom og fellesgarasje selv om tingen oppbevares i låst skap og lignende
- Tyveri og skadeverk fra andre rom på bygge- og anleggsplass enn rom for beboelse
- Tyveri og skadeverk i bygning som er åpen for alle eller rom det ikke kreves spesiell tillatelse for å ha adgang til, for eksempel forretning, ventehall, offentlige lokaler og lignende.

4.5.3. Tyveri i bygning som er sikredes arbeidsplass, men ikke fra bygge- eller anleggsplass. Erstatningen er begrenset til kr 5 000.

4.5.4. Tyveri fra privat boligs uteareal unntatt fellesareal. Erstatning er begrenset til kr 10 000.

Sykkel: Se punkt 4.5.5.

4.5.5. Tyveri av sykkel og barnevogn uten hensyn til hvor tyveriet fant sted. Sykkeltilhenger som er låst fast eller montert fast til sykkelen, erstattes også. Erstatningen for hver sykkel/sykkeltilhenger er begrenset til kr 5 000. Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

Skade forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand erstattes ikke.

Følgende sikkerhetsforskrift gjelder for punkt 4.5.2, 4.5.3 og 4.5.5:

Sikring mot tyveri og skadeverk

Sikkerhetsforskriften gjelder dører, vinduer og åpninger inn til bygningen eller de deler av bygningen, inkludert boder, som husstanden disponerer.

- Dører skal være låst, og nøkkel skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende. Vindu i luftstilling regnes ikke som forsvarlig sikret
- I andre bygninger enn bolighus skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret
- Sykkel skal være låst, og nøkkel skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

4.5.6. Ran, overfall og napping av veske

- Ran og overfall
  - Napping av veske som sikrede bærer
- Erstatning for veskenapping er kr 16 000.

4.6. Andre skader

4.6.1. Forsikringen gjelder også for annen skade nevnt i punktene 4.1 – 4.5 som inntreffer plutselig.

Unntatt er skader:

- Som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og lignende
- Ved vann, snø, sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en bygningsskade som er erstatningsmessig etter punkt 4.6.1
- Som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, uriktig montering
- Som skyldes kjæledyr og gnagere, insekter, sopp, råte eller bakterier
- Ved kondens
- På glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til ervervsvirksomhet
- Som alene rammer mekanisk eller elektrisk

- innretning, maskin eller apparat
- Som består i at innfatningen for isolerglass er utett
  - På veksthus
  - Forårsaket av vann eller annen væske ut over det som er omfattet av punkt 4.4
  - Som skyldes utett våtrom
  - På utvendige rør og ledninger, tanker, drenskum, hageanlegg og utvendig vannbasseng.

I tillegg gjelder samtlige unntak og ansvarsbegrensninger som er nevnt i punktene 4.1 – 4.5 også her, med mindre annet er uttrykkelig nevnt.

4.6.2. Svikt i bærende konstruksjoner

Forsikringen gjelder for skade ved ekstraordinær svikt i bygningskonstruksjonens bæreevne de første 25 år etter at byggets eldste del var ny. Det gjøres 10 % fradrag av skade for hvert år byggets eldste del er eldre enn 15 år, minimum egenandelen.

Unntatt er:

- Skade som oppstår så lenge leverandør-garantien løper eller som oppstår tidligere enn 12 mnd etter at overtagelsen har funnet sted
- Utbedring av de svakheter som forårsaket skaden
- Skade alene på bærende konstruksjoner under laveste gulv
- Skade som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, sopp og råte
- Den del av skaden som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden intraff i forsikringstiden

Spesiell egenandel, se punkt 6.2.

4.6.3. Forsikringen gjelder for skade som er

en direkte følge av en erstatningsmessig bygnings-skade under huseiers bygnings-forsikring, som huseiers selskap plikter å erstatte i henhold til sine forsikringsvilkår. Dokumentasjon for ansvarserkjennelse fra annet selskap må foreligge før erstatning kan utbetales, jfr. FAL § 8-2.

4.7. Matvarer i fryser

Forsikringen gjelder for skade på matvarer ved utilsiktet temperaturstigning i fryser. Erstatningen er begrenset til kr 10 000. Erstatningsberegning ved følgeskade på fryser, se punkt 5.4.1.

4.8. Brudd på glass og sanitærporselen

Forsikringen gjelder for bruddskade på glassruter og sanitærporselen i leid eller i sameiet bolig.

Unntatt er:

- Skade ved riper, avskallinger o.l. uansett årsak
- Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett
- Skade på glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller har tilknytning til ertvervsvirksomhet
- Skade på veksthus.

For alle punktene gjelder følgende:

Skade forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand erstattes ikke.

5. Skadeoppgjørregler

Forsikringsavtalelovens § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

5.1. Forsikringssummer

Fullverdi

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til Selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten, og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

Førsterisiko

Den maksimale erstatning, inkludert alle tillegg angitt i vilkåret, er begrenset til den forsikringssum som er angitt i forsikringsbeviset. Reglene om underforsikring gjelder ikke.

5.2. Oppgjørsmåter

Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste å

- Reparere/utbedre skaden, eller
- Gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, eller
- Gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

Selskapet har rett til å bestemme hvilket av disse alternativer og hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes, eller velge å betale kontant.

Sikrede kan uansett velge kontanterstatning. Erstatningen kan ikke overstige det beløp Selskapet skulle ha betalt for reparasjon eller gjenanskaffelse.

5.3. Erstatningsberegning –bygning

5.3.1. Bygning som blir reparert eller gjenoppført

5.3.1.1 Sikredes fast bebodde bolig ifølge Folkeregisteret. Garasje, uthus, fritidsbolig o.l. regnes ikke som fast bolig.

Blir bygningen reparert eller gjenoppført

- På samme sted, (samme gnr. og bnr.)
- Til samme formål
- Innen 5 år
- Av eier, ektefelle/samboer eller livsarving

beregnes erstatningen etter følgende regler:

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel, jfr. punkt 5.1.

For del/komponent som står foran planlagt eller åpenbart nødvendig utskifting, riving eller oppussing, gjøres fradrag for kostnader disse arbeidene ville medført.

Dersom reparasjon/gjenoppføring på forsikringsstedet av sikredes fast, bebodde bolig ikke tillates av offentlig myndighet, kan gjenoppføring foretas på annet sted

innenfor samme kommune når vilkårene i punkt 5.3.1.1 ellers er oppfylt.

5.3.1.2 Andre bygninger enn sikredes fast bebodde bolig og for øvrig iht. forutsetningene i punkt 5.3.1.1

Erstatningen beregnes etter samme regler som i punkt 5.3.1.1, men med følgende tilleggsbestemmelser:

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygningen blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen, jfr. punkt 5.1.

5.3.1.3. Bygning som blir reparert eller gjenoppført

- Utenfor forsikringsstedet, men innen landets grenser, og/eller
- Til annet formål

og forøvrig i henhold til forutsetningene i punktene 5.3.1.1 eller 5.3.1.2, beregnes erstatningen etter samme regler som i punkt 5.3.1.2, men med fradrag for enhver økning i omsetningsverdien.

5.3.2. Bygning som ikke blir reparert eller gjenoppført

For bygning som ikke repareres eller gjenoppføres som angitt i punkt 5.3.1, fastsettes erstatnings-grunnlaget etter punkt 5.3.1, men ikke høyere enn til bygningens omsetningsverdi før skaden.

Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

5.3.3. Bygning som står foran riving

Midlertidig bygning som ikke repareres eller gjenoppføres.

Erstatningsgrunnlaget, jfr. punkt. 5.3.1, er begrenset til bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.

5.3.4. Merutgifter ved påbud fra offentlig myndigheter

5.3.4.1. Merutgifter ved utbedring eller

gjenoppføring settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning. Merutgifter ved byggemåte - og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

5.3.4.2. Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med

- Merutgifter til utgraving eller utspredning av større kjeller enn den skadde
- Merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadde
- Tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadde bygning.

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

5.4. Erstatningsberegning –innbo og løsøre

5.4.1. Ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av utgiftene til

- Reparasjon til samme, eller i det vesentlige samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skade-dagen, eller
- Gjenanskaffelse av tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende ting, beregnet etter prisene på skadedagen – gjenanskaffelses-prisen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden fratrukket gjenverdi etter skaden, beregnet etter reglene i punkt 5.4.2 eller 5.4.3. Utrangert innbo og løsøre som ikke lenger er i bruk erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

For matvarer i fryser er erstatningsbeløpet høyst kr 10 000.

5.4.2. Gjenstand anskaffet nytt

Ved gjenanskaffelse gjøres det fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye.

For andre gjenstander enn klær/skotøy, elektrisk innretning, maskin eller apparat beregnes fradraget med 5% for hvert påbegynt år fra gjenstanden er 5 år. Fradraget er høyst 80 %.

For klær og skotøy gjøres det fradrag på 10 % for hvert påbegynt år fra klærne er 1 år, høyst 80 %.

For elektrisk innretning, maskin eller apparat gjøres det fradrag på grunnlag av de totale kostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, for PC og datautstyr fra 7 år, høyst 80 %. Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste delens alder til grunn.

Dersom det er boet, eller arvinger, til person nevnt under punkt 1 som skal ha erstatningen, se punkt 5.4.3.

Gjenstandens alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Det første bruksåret tar slutt når kalenderåret løper ut, uavhengig av når på året gjenstanden ble tatt i bruk.

For gjenstander som i liten grad slites eller forringes gjelder:

Det beregnes ikke fradrag dersom tingens verdi ved skadetidspunktet var 75 % eller mer, av nyverdi. Denne verdi baseres ikke på erstatningsberegningen etter de foregående avsnitt i dette punkt, men ut fra tingens

- Alder
- Slitasje
- Sannsynlig brukstid
- Nedsatt anvendelighet.

5.4.3. Gjenstand anskaffet brukt

Gjenstand anskaffet brukt ved arv, gave eller kjøp, erstattes med gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det alt vesentlig tilsvarende, brukt gjenstand.

Dersom det er boet, eller arvinger, til person nevnt under punkt 1 som skal ha erstatningen, skal erstatningen alltid beregnes som gjenstand anskaffet brukt.

5.5 Beregning av prisstigning, leietap, tap for egne ikke utleide rom og merutgifter

5.5.1. Prisstigning

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning beregnes i henhold til Statistisk Sentralbyrås prisindekser. Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

5.5.2. Tap av leieinntekt m.m.

Tap ved nedgang i leieinntekt regnes fra skadedato frem til tidspunkt da reparasjon eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd og på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For egne ikke utleide rom, benyttes markedspris ved utleie i minst 12 mnd.

Fradrag blir gjort for innsparte utgifter. Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med.

I den samlede erstatning for prisstigning og tap av leieinntekt blir det gjort fradrag for opptjente renter av bygningserstatningen. Dette gjelder selv om bygningserstatningen er overført til bank.

5.5.3. Merutgifter

Ved beregning av merutgifter ved opphold utenfor den faste bolig skal det tas hensyn til omkostninger som sikrede ville hatt uten skade og som han har etter skade. Til fradrag kommer enhver form for erstatning for husleietap, også fra andre forsikringselskaper, samt innsparte utgifter.

5.6 Andre beregninger

5.6.1. Varmtvannsbeholder, bereder, fyrkjele m.m.

Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen/lynedslag på varmtvannsbeholder, bereder, fyrkjele og pumper gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % for hvert påbegynt år fra utstyret/innretningen er 5 år.

5.6.2. Elektrisk utstyr for kjøling eller oppvarming

Ved skade ved elektrisk fenomen/lynedslag på utstyr for oppvarming eller kjøling av bygning eller område rundt huset gjøres fradrag som i punkt 1 foran.

5.6.3. Hvitvarer, husholdningsapparater tilhørende bygning

Ved skade ved elektrisk fenomen/lynedslag på hvitvarer/husholdningsapparater integrert i bygningen, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, høyst 80 %.

5.6.4 Utvendige ledninger m.m.

Ved bruddskade på utvendige rør og ledninger, tanker og kummer, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter, med 5 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 20 år. Ved ulik alder på skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn.

5.6.5 Bunnledninger

Ved bruddskade på bunnledninger, det vil si de ledninger som ligger i grunnen under huset, beregnes fradrag som for utvendige ledninger i punkt 5.6.4 foran.

Alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Det første bruksåret tar slutt når kalenderåret løper ut, uavhengig av når på året gjenstanden ble tatt i bruk.

6. Egenandeler.

6.1. I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 4 000, med mindre annen egenandel er avtalt eller særskilt bestemt i vilkårene.

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

Hvis skaden erstattes ved at Selskapet fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til Selskapet.

Har sikrede flere forsikrede ting i Selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel –den høyeste.

6.2. Spesielle egenandeler

- Ved naturskade fratrekkes den egenandel som til enhver tid er fastsatt av myndighetene
- Ved skade som skyldes vanninntrenging direkte fra terreng eller grunnen eller gjennom avløpsrør, er egenandelen kr 4 000 for første skade i en 3-års periode, med mindre høyere egenandel fremgår av forsikringsbeviset. Dersom bygningen i løpet av siste 36 måneder har vært rammet av skade av samme årsak, økes egenandelen med kr 20 000
- Ved skade som skyldes bruddskade på bygnings rørledning eller utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr, økes egenandelen jf punkt 6.1, første avsnitt, med kr 10 000 når skaden skyldes frost.

Har skaden annen årsak enn frost gjelder samme regel, men bare dersom bygningen har vært rammet av tilsvarende skade de siste 36 måneder

- Ved ekstraordinær svikt i bygnings-konstruksjonen er egenandelen kr 20 000
- Alarm

Det fratrekkes ingen egenandel ved tyveriskade hvis alarm er utløst. Dersom det fremgår av forsikringsbeviset at høyere egenandel er avtalt, reduseres denne med

kr 4 000. Alarmen må være montert av installatør godkjent av Forsikringssselskapenes Godkjennelsesnevnd.

- Sykkel
Ved tyveri av sykkel halveres avtalt egenandel når sykkelen er registrert i et sykkelregister godkjent av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Abonnementet skal være løpende og betalt.

7. Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår punkt 16 legges til grunn.

8. Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere og lignende

8.1. Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma og lignende er Selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- Nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
- Vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke leaset fast eiendom.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

8.2. Selskapets overtagelse av panterett

Er Selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eier, inntretr Selskapet i panthavers rett i den utstrekning Selskapet betaler erstatning til panthaver.

9. Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men Selskapet har rett til å overta skadde ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen Selskapet.

10. Merverdiavgift

Merverdiavgift refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen 5 år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

11. Andre bestemmelser

11.1. Melding om skade.

Er et forsikringstilfelle inntruffet, skal enhver som mener å ha et krav mot Selskapet uten ugrunnet opphold melde fra til Selskapet. Brann, tyveri, ran og overfall skal straks meldes til nærmeste politi. Andre skader skal meldes til politiet hvis Selskapet forlanger det. Kopi av anmeldelsen skal sendes Selskapet.

11.2 Opplysningsplikt ved skade

Den som fremsetter krav mot Selskapet plikter å gi Selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som Selskapet trenger for å ta stilling til kravet.

Selskapet kan kreve at skademelding inneholder sikredes fødselsnummer (11 siffer).

11.3. Forsett og grov uaktsomhet

Selskapet dekker ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt forsettlig, jfr. FAL § 4-9. Selskapet dekker heller ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt ved grov uaktsomhet. Det kan under hensyn til skyld-graden og omstendighetene for øvrig avgjøres om Selskapet skal erstatte en del av skaden, jfr.

FAL § 4-9.

11.4. Handlinger og unnlaterelser fra andre enn sikrede (identifikasjon).

Handlinger og unnlaterelser fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et etablert forhold, får samme virkning for sikredes rettigheter som om handlingene og unnlaterelsene var foretatt av sikrede selv. Brudd på opplysningsplikten som Selskapet kan påberope seg overfor forsikringstakeren etter FAL § 4-2, kan påberopes overfor andre som måtte være sikret under forsikringen.

11.5. Endring av risikoen

Sikkerhetstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned (jfr. FAL § 4-7).

Flytting til annet forsikringssted må meldes til Selskapet innen utløpet av forsikringens avtaleperiode. Dersom slik melding ikke er gitt kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned.

11.5. Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade.

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort (jfr. FAL § 4-8).

B) ANSVARFORSIKRING

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er en brannforsikring, gjelder ikke vilkårets punkt C) Rettshjelpforsikring.

Innhold

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Hva forsikringen omfatter
4. Hva forsikringen ikke omfatter
5. Forsikringssum
6. Egenandel
7. Sikredes plikter ved skade
8. Behandling av erstatningsansvar

1. Hvem forsikringen gjelder for (sikrede)

Ansvarsforsikringen gjelder for

- Privatperson som er nevnt i forsikringsbeviset
- Dennes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret
- Andre medlemmer av den sikredes faste husstand
- For innehaver av tinglyst eiendomsrett

2. Hvor forsikringen gjelder

Ansvarsforsikringen gjelder for skade, jfr. 3,

- Som inntreffer i Norden, og
- Som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

3. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som sikrede har voldt i egenskap av

- Personlig eier av den forsikrede eiendom som spesifisert i forsikringsbeviset eller
- Privatperson

Med skade forstås personskade eller tingskade:

- Personskade ansees inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør
- Tingskade ansees inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skaden ikke overstiger egenandelen.

Skaden må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

4. Hva forsikringen ikke omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke ansvar

1. Som sikrede har påtatt seg å bære og som går ut over alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert
2. For skade på ting som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring
3. For ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr 26 om skadeerstatning, §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter og lignende

4. Overfor medlemmer av sikredes familie. Til sikredes familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret
5. Overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller sikredes familie har vesentlig eierinteresse
6. Som eier, fører eller bruker av
  - Motorkjøretøy, eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører eller bruker av arbeids-maskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg brukt på eller i til-knytning til egen eiendom
  - Seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett regnes i denne sammenheng ikke som seilbåt)
  - Luftfartøy (hangglider og paraglider uten motor regnes i denne sammenheng ikke som luftfartøy)
  - Registrert trav- eller galopphest
7. For tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengings-, pelings- og rivingsarbeid. Som sprenging regnes også bruk av ekspanderende masse
8. For foreldres objektive ansvar for barns skadeforvoldelse etter Lov av 13. juni 1969 nr 26 om skadeerstatning, § 1-2, nr 2
9. Under utøvelse av yrkes- og ervervs-virksomhet
10. Som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.
11. For skade som er voldt ved forsettelig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade
12. For forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følge herav, med mindre årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Sikkerhetsforskrifter:

13. Sikrede skal sørge for at myndighetenes regler for tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker herunder beholdere med brannfarlig væske og andre kjemikalier følges.

Følger av ikke å overholde sikkerhets-forskrifter:

Hvis sikrede har forsømt å overholde sikkerhetsforskrifter eller påse at de blir overholdt, og det fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort, jfr. FAL § 4-8

14. Ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uavhengig av på hvilken måte smitten finner sted
15. For tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.

5. Forsikringssum

Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 3 000 000 ved hvert skadetilfelle.
Saksomkostninger kommer i tillegg.

6. Egenandel

Sikredes egenandel er kr 4 000 ved hvert skadetilfelle.

7. Sikredes plikter ved skade

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold.

Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot Selskapet, plikter sikrede:

- Omgående å gi Selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- På egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som Selskapet finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Selskapet.

8. Behandling av erstatningskrav

1. Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, tilligger det Selskapet å:
  - Utrede om erstatningsansvar foreligger
  - Forhandle med kravstilleren
  - Om nødvendig prosedere saken for domstolene

2. Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av Selskapet betales av Selskapet i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er Selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under punkt C.

3. Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

C) RETTSHJELP I NORDEN

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er en brannforsikring, gjelder ikke vilkårets punkt C) Rettshjelpforsikring.

Innhold

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Utgifter som dekkes
4. Utgifter som ikke dekkes
5. Forsikringssum
6. Egenandel
7. Skadeoppgjør

1. Hvem forsikringen gjelder for

Rettshjelpforsikringen gjelder for

- Privatperson som er nevnt i forsikringsbeviset
- Dennes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret
- Andre medlemmer av den sikredes faste husstand
- For innehaver av tinglyst eiendomsrett

2. Hvor forsikringen gjelder

Rettshjelpforsikringen gjelder i Norden

3. Utgifter som dekkes

1. Nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier av den forsikrede eiendommen eller i egenskap av privatperson når forsikringen omfatter innbo og løsøre i bolig.

Rettshjelpsutgifter for juridiske personer som selskaper, dødsbo, herunder privat skifte, borettslag, andelslag, stiftelse o.l., dekkes ikke - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.

2. Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til rettsmegling, inkludert forberedelser til slik megling, dekkes med inntil kr 7.500.

Utgifter til voldgiftsdommere dekkes ikke. Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av Selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

3. Saksomkostninger ved forlik
Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra Selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra Selskapet går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrekk i erstatningen.
4. Hvilke domstoler tvisten må høre inn under.
Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler (jfr. Domstolslovens § 1), eller jordskifteretten, og må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.
5. Tvist etter at eiendommen er solgt
Dersom den forsikrede faste eiendom eller andelsbolig er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.

Forsikringen dekker likevel ikke sikredes rettshjelpsutgifter hvor det foreligger eierskifteforsikring. Hvor eierskifteforsikringen dekker sikredes rettshjelpsutgifter, kommer forsikringen likevel til anvendelse, jfr. Forsikringsavtaleloven § 6-3.

Sikredes kostnader til rettshjelp i slike saker dekkes bare hvor selskapet har samtykket til valg av advokat.
6. Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft.
Rettshjelpsutgiftene dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tviste-grunnlag, og forsto eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.

4. Utgifter som ikke dekkes

Selskapet dekker ikke

1. Utgifter ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder tvist som har sitt utspring i yrkesskade eller yrkessykdom.
2. Utgifter ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom, herunder tvist om fysiske feil og mangler og avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshareleiligheter, feriekubber og lignende.
3. Utgifter ved tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfelleskap, samt skiftesaker.
4. Utgifter ved tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.
5. Utgifter ved tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
6. Utgifter ved tvist som gjelder
- Motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Likevel dekkes tvist som gjelder eier, fører

eller bruker av arbeidsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg brukt på eller i tilknytning til egen eiendom.

- Båt, luftfartøy. (Kano, kajakk og seilbrett anses i denne sammenheng ikke som båt. Hangglider og paraglider uten motor anses i denne sammenheng ikke som luftfartøy). Registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.

7. Utgifter ved tvist som gjelder, eller som har sitt utspring i, straffesak, ærekrenkelsessak eller sak om erstatningsplikt etter skade-erstatningslovens § 3-3 (visse personlige krenkelser), straffelovens § 229 (legemsbeskadigelse), skadeerstatningslovens § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (ærekrenkelse og krenking av privatlivets fred).
8. Utgifter ved tvist som gjelder ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.
9. Utgifter ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.
10. Utgifter ved tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.
11. Utgifter ved tvist i saker om personskader etter bilansvarsloven, før det fra motor-vognens trafikksikringsselskap, foreligger skriftlig avslag om å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før sakanlegg.
12. Utgifter pådratt før tvist er oppstått.

5. Forsikringssum

Den samlede erstatning for hver tvist er begrenset til kr 80 000, selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpforsikring under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av Selskapet på forhånd.

6. Egenandel

Sikredes egenandel under rettshjelpforsikringen er

kr 4 000 med tillegg av 20 % av det resterende erstatningsbeløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

7. Skadeoppgjør

1. Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpforsikringen, må Selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig.
Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandlingen, regnes fristen for melding til Selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltnings-behandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget. I tvister som har tilknytning til overdragelse av fast eiendom eller andelsbolig gjelder punkt 3.5.

2. Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Er det flere parter på samme side med likeartete interesser, kan Selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

3. Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.

Sikrede skal informere Selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har Selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

Før endelig oppgjør foretas, skal Selskapet ha dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Salær avregnes maksimalt 2 ganger i året overfor advokaten.

Spørsmål om utgiftens rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Selskapet kan for øvrig kreve at sikrede begjærer salæret fastsatt av retten i henhold til tvistemålslovens § 52.

D) YRKESKADEFORSIKRING

Dersom sikrede i egenskap av privatperson er å betrakte som arbeidsgiver i henhold til Lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 65 § 2a, hefter Selskapet i overensstemmelse med vilkårene i loven overfor skadelidte som etter lovens paragraf er å betrakte som arbeidstager.

For yrkesskadeforsikringen er det ingen sumbegrensning eller egenandel.